

Asiakirjan ovat allekirjoittaneet

Nimi	Tunnistautuminen	Aika
Karl Mikael Hansson Nordström	Telia Tunnistus	16.05.2025 15:14:57 UTC+03:00

Tämä dokumentti on sähköisesti allekirjoitettu

Sisällys: - Kansilehti (1 sivu)
- Alkuperäinen dokumentti (14 sivua)

Metsähallitus

kirjaamo@metsa.fi

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus

kirjaamo.etela-pohjanmaa@ely-keskus.fi

Viite: Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen lausuntopyyntö 11.3.2024, EPOELY/1191/2023

Metsähallituksen lausunto Honkahuhdan tuuli- ja aurinkovoimahankkeen Natura-arvioinnista, Ruokkaanneva (FI0800041, SAC), Hangasneva-Säästöpiirinneva (FI1001010, SCI/SAC), Patanajärvenkangas (FI1001003, SAC), Perho, Pohjan Voima ja Ilmatar

Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus) on pyytänyt lausuntoa luonnonsuojelulain 35 §:n mukaisesta Natura-arvioinnista Honkahuhdan tuuli- ja aurinkovoimahankkeessa koskien Ruokkaannevan (FI0800041, SAC), Hangasneva-Säästöpiirinnevan (FI1001010, SAC) ja Patanajärvenkankaan (FI1001003, SAC) Natura-alueita.

Perhon Tuuli Oy suunnittelee tuuli- ja aurinkovoimahanketta Keski-Pohjanmaalle, Perhon kunnan Honkahuhdan alueelle. Hanketta kehittävä yhtiö on Pohjan Voiman ja Ilmatar Energy Oy:n yhteisyritys. Hankealueen pinta-ala on yhteensä noin 3 400 ha ja alueelle suunnitellaan enintään 10 tuulivoimalaa. Tuulivoimaloiden yksikköteho olisi enintään 14 MW. Voimaloiden napakorkeus enintään 230 m ja roottorin halkaisija enintään 230 m, kuitenkin siten, että kokonaiskorkeus, eli siiven ylin pyyhkäisykorkeus, on enintään 320 m.

Osana hanketta selvitetään mahdollisuuksia rakentaa aurinkovoima-alueita hankealueen sisällä. Aurinkovoiman tuotantoalueet sijoittuisivat lähtökohtaisesti käytöstä poistuville turvetuotantoalueille ja pelloille. Aurinkovoimarakentamiseen käytettävä maa-ala olisi arviolta enintään 250 hehtaaria. Aurinkovoimalan enimmäisteho on noin 260 MWp. Aurinkovoimala-alueet voidaan aidata turvallisuussyistä, mutta mikäli turvallisuuden näkökulmasta tämä ei ole välttämätöntä, ei aluetta aidata.

Näiden lisäksi hankealueelle rakennetaan tarvittavat yhdystiet ja maakaapelointi voimaloiden välille.

Hankkeen sähkönsiirto on suunniteltu toteutettavaksi joko Fingrid Oyj:n suunnitteilla olevalle Laurinnevan muuntoasemalle tai viereisen Ahvenlammen tuulivoimahankkeen kahdelle vaihtoehtoiselle sähköasemalle.

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä (YVA) tarkastellaan viittä hankkeen toteutusvaihtoehtoa ja neljää sähkönsiirron vaihtoehtoa. Tuuli- ja aurinkovoimahanke liittyy suoraan Perhon kunnan Honkahuhdan alueen tuulivoimayleiskaava-hankkeeseen.

Hankealueen läheisyyteen sijoittuvista tuulivoimahankkeista lähimpänä ovat esisuunnittelussa oleva Patanan tuulivoimapuisto hankealueen yhteydessä lännessä, sekä Ahvenlammen ja Kokkonevan kaavoitusvaiheessa olevat hankkeet koillisessa, joihin Honkahuhdan eri sähkönsiirtovaihtoehdot yhtyvät.

Hankkeen lähimmille Metsähallituksen hallinnassa oleville Natura-alueille Ruokkaannevalle (1,5 km, FI0800041, SAC), Hangasneva-Säästöpiirinnevalle (5,4 km, FI1001010, SAC), Patanajärvenkankaalle (4,1 km, FI1001003, SAC) on tehty Natura-arvioinnit (Sweco Finland Oy, 4.3.2025 ja 28.2.2025) osana YVA-menettelyä.

Natura-arvioinnit perustuvat olemassa olevaan tietoon, eikä arvioinnin yhteydessä ole tehty mallinnuksia tai luontotyyppien ja lajien inventointia Natura-alueella. Honkahuhdan tuulivoimapuistohankkeeseen liittyen on tehty useita luontoa ja linnustoa koskevia selvityksiä hankealueelta ja suunnitelluilta sähkönsiirtoreiteiltä. Metsäpeuran osalta arvioinnissa on käytetty lähtötietoina Luonnonvarakeskuksen avointa panta-aineistoa ja lumijälkilaskentaa (Ahlman 2023), sekä erillistä metsäpeuraselvitystä hankealueelta (Sweco Finland Oy 2024b).

Metsähallitus lausuu tehdyistä arvioinneista Natura 2000-alueiden maanhaltijana ja niiden hoidon ja käytön suunnittelusta vastaavana tahona.

LAADITTU NATURA-ARVIOINTI

Ruokkaannevan (FI0800041, SAC) Natura-arviointi

Ruokkaannevan Natura-alue on valtion suojelutarkoituksiin varattua aluetta ja tullaan perustamaan luonnonsuojelulain mukaiseksi luonnonsuojelualueeksi. Natura-alueen suojelun perusteena on kolme luontodirektiivin luontotyyppiä: aapasuot, keidassuot ja puustoiset suot, ja luontodirektiivin lajina metsäpeura.

Honkahuhdan hankealueen raja on lähimmillään yli 1,5 kilometrin etäisyydellä Ruokkaannevan Natura-alueen rajasta ja tarkasteltavina olevat sähkönsiirron vaihtoehdot ovat lähimmillään noin 3,5 kilometrin etäisyydellä. Lähimmät suunnitellut tuulivoimalat sijoittuvat vaihtoehdossa VE1 noin 3,7 km etäisyydelle Natura-alueen rajasta ja vaihtoehdossa VE2 noin 4,4 km etäisyydelle. Lähimmät aurinkovoima-alueet sijoittuvat noin 3,8 km etäisyydelle Natura-alueen rajasta. Hankealue tai sähkönsiirron alueet eivät ole Natura-alueen pienvesien valuma-alueella, eivätkä alueella, jonka maanmuokkaus vaikuttaisi Natura-alueen valaistus-, valunta- tai kosteusoloihin.

Arvioinnin mukaan etäisyyksistä ja valuma-alueen rajauksista johtuen hankkeesta ei aiheudu merkittäviä, suoria tai epäsuoria vaikutuksia Ruokkaannevan Natura-alueen suojelun perusteena oleville luontotyypeille.

Hankkeessa ei osoiteta rakentamista Natura-alueelle, joten suoria metsäpeuran Natura-alueella sijaitseviin elinympäristöihin kohdistuvia vaikutuksia hankkeesta ei aiheudu. Arvioinnissa katsotaan Ruokkaannevan olevan pääasiassa metsäpeurojen vaellus- ja talvilaidunalueita, mutta ei merkittävää kesäaikaista laidunalueita, jolloin vasa hoidetaan ja metsäpeura on herkin häiriöille. Näin ollen arvioidaan, ettei Honkahuhdan tuulivoimahanke aiheuta merkittävää meluun tai näkymään perustuvaa vaikutusta metsäpeuroille Ruokkaannevan Natura-alueella. Sähkönsiirron vaikutukset Natura-alueen suojelun perusteena olevaan metsäpeuraan arvioidaan vähäisiksi ja olevan väliaikaisia.

Yhdessä jo kaavoitettujen hankkeiden sekä toiminnassa olevien hankkeiden kanssa Honkahuhdan tuulivoimahanke ei aiheuta merkittäviä yhteisvaikutuksia Ruokkaannevan Natura-alueelle. Hankkeet ovat riittävän kaukana toisistaan, ettei yhteisiä melu- ja näkyvyysvaikutuksia aiheudu. Hankkeiden väliin jää myös alueita, joita pitkin metsäpeurat voivat vaeltaa kesä- ja talvilaidunten välillä.

Mikäli kaikki kaavoitettavana ja esisuunnittelussa olevat hankkeet toteutuvat, voi syntyvä yhtenäinen tuulivoimapuistojen alue vaikuttaa metsäpeuran laidun- ja vaellusreitteihin alueella. Arvioinnin mukaan toteutuessaan hankkeet tulevat todennäköisesti merkittävästi vaikuttamaan metsäpeuran esiintymiseen, sillä useiden hankkeiden aiheuttama este- ja häiriövaikutus on mahdollisesti huomattava.

Kaikkien lähialueelle suunniteltujen tuulivoimahankeiden kanssa Honkahuhdan tuuli- ja aurinkovoimahankeiden yhteisvaikutukset arvioidaan Natura-alueen suojeluperusteena mainitun metsäpeuran osalta merkittäviksi. Mikäli aurinkovoimaloita ei toteuteta suunnitellussa laajuudessa, yhteisvaikutukset voivat jäädä ei merkittäviksi, mikäli syys- ja kevätaikaisissa vaellusreiteissä hankealueen kautta sekä sen läheisyydessä ei tapahdu merkittäviä muutoksia.

Hangasneva-Säästöpiirinnevan (FI1001010, SAC) Natura-arviointi

Iso osa Natura-alueesta on Hangasnevan-Säästöpiirinnevan soidensuojelualueita. Natura-alueen suojelun perusteena on kymmenen luontodirektiivin luontotyyppiä, joista pinta-alaltaan suurimmat ovat aapasuot, keidassuot, puustoiset suot ja boreaaliset luonnonmetsät. Natura-alueen suojeluperusteena on kaksi lajia: saukko ja metsäpeura. Metsäpeura on Natura-alueen keskeinen suojelun peruste, eli alueet on valittu Natura 2000-verkostoon metsäpeuran suojelun vuoksi.

Arvioinnin mukaan etäisyyksistä ja valuma-alueen rajauksista johtuen hankkeesta ei aiheudu merkittäviä, suoria tai epäsuoria vaikutuksia Hangasneva-Säästöpiirinnevan Natura-alueen suojelun perusteena oleville luontotyypeille.

Arvioinnin mukaan Metsäpeuraa esiintyy sekä Natura-alueella että sen lähialueilla. Hangasneva-Säästöpiirinnevan Natura-alue on lajin kannalta tärkeä alue. Se kuuluu myös metsäpeurojen keskeisiin vasomis- ja kesälaidunalueisiin.

Suoria vaikutuksia Honkahuhdan hankkeesta ei arvioida aiheutuvan. Hankealue sijoittuu myös riittävän kauas Natura-alueesta, että sen toiminnasta voitaisiin olettaa aiheutuvan melun aiheuttamia vaikutuksia Hangasneva-Säästöpiirinnevan metsäpeuroille, eikä näkyvyyскään aiheuta merkittäviä vaikutuksia. Sähkönsiirron vaikutukset Natura-alueen suojelun perusteena olevaan metsäpeuraan arvioidaan vähäisiksi ja olevan väliaikaista.

Yhdessä jo kaavoitettujen hankkeiden sekä toiminnassa olevien hankkeiden kanssa Honkahuhdan tuulivoimahanke ei aiheuta merkittäviä yhteisvaikutuksia Hangasneva-Säästöpiirinnevan Natura-alueelle. Hankkeet ovat riittävän kaukana toisistaan, ettei yhteisiä melu- ja näkyvyysvaikutuksia aiheudu. Hankkeiden väliin jää myös alueita, joita pitkin metsäpeurat voivat vaeltaa kesä- ja talvilaidunten välillä. Vähäisiä tai enintään kohtalaisia negatiivisia vaikutuksia voi aiheutua metsäpeurojen vaellusalueille.

Kun tarkastellaan lisäksi kaavoitettavana sekä esisuunnittelussa olevia hankkeita yhteisvaikutusten oletetaan kasvavan huomattavasti. Sekä Ahvenlammen että Kokkonevan tuulivoimahankealueet sijaitsevat Hangasneva-Säästöpiirinnevan läheisyydessä. Yhteisvaikutuksissa muiden tuulivoimahankkeiden kanssa melu ulottuu lähemmäs Hangasneva-Säästöpiirinnevan alueita, mutta suurin melu aiheutuu Kokkonevan tuulivoimahankkeesta.

Mikäli kaikki kaavoitettavana ja esisuunnittelussa olevat hankkeet toteutuvat, voi syntyvä yhtenäinen tuulivoimapuistojen alue vaikuttaa metsäpeuran laidun- ja vaellusreitteihin alueella. Arvioinnin mukaan toteutuessaan hankkeet tulevat todennäköisesti merkittävästi vaikuttamaan metsäpeuran esiintymiseen, sillä useiden hankkeiden aiheuttama este- ja häiriövaikutus on mahdollisesti huomattava.

Kaikkien lähialueelle suunniteltujen tuulivoimahankkeiden kanssa Honkahuhdan tuuli- ja aurinkovoimahankkeen yhteisvaikutukset arvioidaan Natura-alueen suojeluperusteena mainitun metsäpeuran osalta merkittäviksi. Mikäli aurinkovoimaloita ei toteuteta suunnitellussa laajuudessa, yhteisvaikutukset voivat jäädä ei merkittäviksi, mikäli syys- ja kevätaikaisissa vaellusreiteissä hankealueen kautta sekä sen läheisyydessä ei tapahdu merkittäviä muutoksia.

Patanajärvenkankaan (FI1001003, SAC) Natura-arviointi

Patanajärvenkankaan Natura-alue on rajaukseltaan lähes yhtenävä Patanajärvenkankaan luonnonsuojelualueen kanssa. Natura-alueen suojelun perusteena on seitsemän luontodirektiivin luontotyyppiä, joista pinta-alaltaan suurimmat ovat aapasuot ja boreaaliset luonnonmetsät. Natura-alueen

suojeluperusteena on kaksi lajia: saukko ja metsäpeura. Metsäpeura on Natura-alueen keskeinen suojelun peruste, eli alueet on valittu Natura 2000-verkostoon metsäpeuran suojelun vuoksi.

Arvioinnin mukaan etäisyyksistä ja valuma-alueen rajauksista johtuen hankkeesta ei aiheudu merkittäviä, suoria tai epäsuoria vaikutuksia Patanjärvenkankaan Natura-alueen suojelun perusteena oleville luontotyypeille.

Metsäpeuraa esiintyy sekä Natura-alueella että sen lähialueilla. Patanjärvenkankaan Natura-alue on lajin kannalta tärkeä alue. Patanjärvenkangas sijaitsee metsäpeuran talvi- ja kesäalueella mutta pantapeura-aineiston mukaan Patanjärvenkangas ei ole kuitenkaan kaikkein merkittävimpiä laiumia kesä- tai talviaikaan mutta sijaitsee kuitenkin merkittäväällä metsäpeuran vaellusalueella.

Arvioinnin mukaan Honkahuhdan tuulivoimahanke ei aiheuta yksin eikä yhdessä muiden hankkeiden kanssa merkittävää meluun perustuvaa vaikutusta metsäpeuroille Patanjärvenkankaan Natura-alueella. Näkyvyyteen perustuvat välttelyä aiheuttavat vaikutukset arvioidaan merkittävyydeltään vähäisen kielteisiksi. Sähkönsiirron vaikutukset Natura-alueen suojelun perusteena olevaan metsäpeuraan arvioidaan vähäisiksi ja olevan väliaikaisia.

Arvioinnin mukaan yhdessä jo kaavoitettujen hankkeiden sekä toiminnassa olevien hankkeiden kanssa Honkahuhdan tuulivoimahanke ei aiheuta merkittäviä yhteisvaikutuksia Patanjärven Natura-alueelle hankealueiden välisten etäisyyksien vuoksi. Vaikutukset vaellusreitteihin arvioidaan kohtalaisiksi ja mikäli aurinkovoimaloita ei toteuteta, arvioidaan yhteisvaikutusten jäävän vähäisiksi.

Mikäli kaikki kaavoitettavana ja esisuunnittelussa olevat hankkeet toteutuvat, voi syntyvä yhtenäinen tuulivoimapuistojen alue vaikuttaa metsäpeuran laidun- ja vaellusreitteihin alueella. Arvioinnin mukaan toteutuessaan hankkeet tulevat todennäköisesti merkittävästi vaikuttamaan metsäpeuran esiintymiseen, sillä useiden hankkeiden aiheuttama este- ja häiriövaikutus on mahdollisesti huomattava.

Kaikkien lähialueelle suunniteltujen tuulivoimahankkeiden kanssa Honkahuhdan tuuli- ja aurinkovoimahankkeen yhteisvaikutukset arvioidaan Natura-alueen suojeluperusteena mainitun metsäpeuran osalta merkittäviksi. Mikäli aurinkovoimaloita ei toteuteta suunnitellussa laajuudessa, yhteisvaikutukset voivat jäädä ei merkittäviksi, mikäli syys- ja kevätaikaisissa vaellusreiteissä hankealueen kautta sekä sen läheisyydessä ei tapahdu merkittäviä muutoksia.

**METSÄHALLITUKSEN LAUSUNTO HONKAHUHDAN TUULI- JA AURINKOVOIMAHANKKEEN
NATURA-ARVIOINNISTA*****Arvioinnin toteutustapa, käytetyt aineistot ja asianmukaisuus***

Metsähallitus katsoo, että Natura-arvioinnissa on tunnistettu asianmukaisesti arvioinnin kohteena olevien Natura-alueiden (Ruokkaanneva, Hangasneva-Säästöpiirinneva, Patanajärvenkangas) suojeluperusteina olevat luontotyypit ja lajit. Arvioinnissa keskitytään erityisesti metsäpeuraan kohdistuviin vaikutuksiin. Suunniteltu tuuli- ja aurinkovoima-alue sijoittuu vähintään 1,5 km päähän arvioinnin kohteena olevista Natura-alueista. Etäisyyden vuoksi Metsähallitus katsoo, että arviointi on toteutettu riittävällä tavalla Natura-alueiden suojeluperusteina olevien luontotyyppien sekä saukon (Ruokkaanneva, Hangasneva-Säästöpiirinneva) osalta, eikä hankkeesta aiheudu merkittäviä vaikutuksia niihin.

Natura-arviointi on tehty metsäpeuran osalta olemassa olevien aineistotietojen perusteella. Arvioinnin nykytilan kuvaus perustuu metsäpeuran osalta olemassa olevaan metsäpeura-aineistoon (mm. Luonnonvarakeskuksen pantapeura-aineisto, vasallisten elinympäristöjen ennustekartta), kartta- ja ilmakuvatarkasteluun, lumijälkilaskentoihin sekä hankkeen muiden luontoselvitysten yhteydessä tehtyihin metsäpeurahavaintoihin. Metsähallitus huomauttaa, että arvioinnin tueksi kerätty aineisto ei anna välttämättä kattavaa kuvaa alueen merkityksestä metsäpeuran lisääntymiselle, koska metsäpeuran esiintymistä on hankkeessa selvitetty ensisijaisesti lumijälkilaskennoilla. Lisäksi selvitykset ovat keskittyneet suunnitellulle tuotantoalueelle, kun taas Natura-alueiden osalta selvityksiä ei ole tehty.

Vaikutusten arvioinnissa viitataan laajasti metsäpeurasta ja sen häiriöherkkyydestä tuulivoimarakentamiselle olemassa olevaan kirjallisuuteen. Metsähallitus katsoo, että tarkastelu on tutkimuskirjallisuuden osalta pääosin asiantuntevaa ja arvioinnissa tuodaan esiin metsäpeuran kannalta keskeiset vaikutusmekanismit sekä mm. lajin häiriöherkkyys tuulivoimarakentamiselle. Metsähallitus kuitenkin katsoo, että lopullisia johtopäätöksiä, miten merkittävät vaikutukset on arvioinnissa suljettu pois, ei arvioinnissa kaikilta osin perustella. Metsähallitus katsoo, että puutteen kohdistuvat erityisesti hankkeiden yhteisvaikutusten arviointiin, jonka osalta Natura-arvioinnissa kuitenkin tuodaan esiin mahdollisuus hankkeiden merkittävistä yhteisvaikutuksista metsäpeuran vaelluskäyttäytymiseen ja edelleen kerääntymisalueisiin. Metsähallitus katsoo, että yhteisvaikutusten arvioinnin merkitys korostuu Honkahuhdan hankkeessa, koska alueelle on jo aikaisemmin suunniteltu useita tuuli- ja aurinkovoimahankkeita.

Metsähallitus lausuu seuraavassa erikseen kuhunkin Natura-alueeseen kohdistuvista vaikutuksista.

Ruokkaannevan Natura-alue (FI0800041, SAC)*Vaikutukset alueen suojeluperusteena oleviin luontotyyppeihin*

Metsähallitus yhtyy arvioinnissa esitettyyn johtopäätökseen, jonka mukaan hankevaihtoehdot eivät merkittävästi heikennä Ruokkaannevan Natura-alueen suojeluperusteina olevia luontotyyppejä.

Vaikutukset metsäpeuraan

Ruokkaannevan Natura-alue sijoittuu lähimmillään 1,6 km Honkahuhdan tuotantoalueesta lounaaseen. Etäisyys lähimmistä tuulivoimaloista on eri hankevaihtoehdoissa 3,5 km (VE1) tai 4,2 km (VE2). Natura-arvioinnin mukaan Ruokkaannevan Natura-alue sijaitsee metsäpeuran talvilaidunalueella mutta ei lajin kesälaidunalueella. Lisäksi Ruokkaanneva sijaitsee merkittäväällä metsäpeuran vaellusalueella, jota metsäpeurat hyödyntävät siirtyessään kesä- ja talvilaidunten välillä. Natura-arvioinnin mukaan arvioidussa hankkeessa ei osoiteta rakentamista Natura-alueelle, joten metsäpeuran elinympäristöihin Natura-alueella ei kohdistu suoria vaikutuksia. Arvioinnissa kuitenkin tuodaan esiin, että tuulivoimaloiden epäsuorat vaikutukset (melu, voimaloiden näkyminen, tuotantoalueen maisemakuvan ja luonteen muuttuminen, ihmistoiminnan ja siitä aiheutuvien häiriötekijöiden lisääntyminen tuotantoalueen ympäristössä) voivat vaikuttaa tuotantoalueen läheisen Natura-alueen metsäpeurapopulaatioon. Näiden vaikutusten ei kuitenkaan arvioida olevan merkittäviä.

Metsähallitus toteaa, että Ruokkaannevan Natura-alue sijoittuu Porasen alueelle, jonka suoalueille on arvioitu kerääntyvän vuosittain jopa valtaosa Suomenselän metsäpeurapopulaatiosta. Metsähallitus toteaa, että Porasen ympäristön suoalueet kuuluvat myös metsäpeuran kesäaikaisiin lisääntymisalueisiin ja metsäpeura todennäköisesti myös lisääntyy alueella. Kuten arvioinnissa todetaan, tuulivoimaloiden näkymävaikutukset voivat ulottua ainakin 4–6 km etäisyydelle ja ne ulottuvat siten todennäköisesti myös Ruokkaannevan Natura-alueelle. Tuotantoalueen ja Natura-alueen väliin jää Honkahuhdan hankkeen tapauksessa mm. rakennettuja alueita sekä maatalousalueita, joilla ihmistoimintaa on jo nykyisin. Metsähallitus katsoo, ettei suunnitellulla hankkeella ole etäisyyden ja alueen itäpuolelle jo nykyisin sijoittuvan ihmistoiminnan vuoksi (yksinään) todennäköisesti merkittäviä vaikutuksia metsäpeuran vaellusajan esiintymiseen Ruokkaannevan Natura-alueella.

Metsähallitus huomauttaa, ettei Natura-arvioinnissa ole huomioitu metsäpeuran mahdollista kesäaikaista esiintymistä Ruokkaannevan Natura-alueella, vaikka lajin lisääntyminen on mahdollista. Metsähallitus huomauttaa, että mm. Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050:ssä on Ruokkaannevan Natura-alueen ympäristöön sijoittuvien tuulivoima-alueiden (mm. Talpakaräme) osalta edellytetty metsäpeuran vasomisen huomioimista. Metsähallitus katsoo, että mikäli metsäpeura lisääntyy Ruokkaannevan Natura-alueella, voi se lisätä hankkeen vaikutuksia metsäpeuraan.

Yhteisvaikutukset

Ruokkaannevan Natura-alueen ympäristöön suunnitellaan samanaikaisesti useita tuuli- ja aurinkovoimahankkeita, joista aiheutuu yhteisvaikutuksia metsäpeuran esiintymiseen Honkahuhdan hankealueen ympäristössä. Kuten Natura-arvioinnissa todetaan, mikäli kaikki alueelle suunnitellut hankkeet toteutetaan, voi yhtenäinen tuulivoima-alue vaikuttaa metsäpeurojen vaellusreitteihin ja pakottaa metsäpeurat valitsemaan uusia vaellusreittejä, jotka eivät välttämättä ole yhtä suotuisia metsäpeuralle kuin olemassa olevat reitit. Metsähallitus huomauttaa, että metsäpeura on Ruokkaannevan lisäksi suojeluperusteena useilla muillakin Porasen ympäristöön sijoittuvilla Natura-alueilla ja edellä mainitun vaellusyhteyden heikkeneminen tulee todennäköisesti heijastumaan myös metsäpeuran esiintymiseen näillä alueilla.

Natura-arvioinnissa Honkahuhdan tuuli- ja aurinkovoimahankkeen yhteisvaikutuksia tarkastellaan erikseen suhteessa hankkeisiin, joiden kaavoitus on jo valmis (lähimpänä hankealuetta erityisesti Peuralinna, Alajoki, Limakko, Löytöneva ja Kannisto), sekä vireillä oleviin hankkeisiin, joiden kaavoitus on vielä kesken (lähimpänä hankealuetta erityisesti Ahvenlampi, Kokkoneva, Patana). Vireillä olevista hankkeista erityisesti Kokkonevan ja Ahvenlammen hankkeiden suunnittelu on jo pitkällä ja hankkeiden kaavat on jo hyväksytty Perhon kunnassa. Kaavoista on kuitenkin valitettu, minkä vuoksi ne eivät ole vielä lainvoimaisia. Metsähallitus huomauttaa, että luonnonsuojelulain mukaisessa Natura-arvioinnissa tulee huomioida myös kaavoitettavana olevat hankkeet, jos niiden toteutustavasta on jo olemassa riittävä selvyys.

Metsähallitus katsoo, että laaja-alaisella tuuli- ja aurinkovoimarakentamisella voi tässä yhteydessä olla merkittäviä vaikutusta metsäpeuran vaelluskäyttäytymiseen erityisesti Salamajärven ympäristöön sijoittuvien metsäpeuran lisääntymisalueiden ja Porasen ympäristöön sijoittuvien kerääntymisalueiden välillä. Vaikka metsäpeuraa ei vaellusaikana arvioida yhtä häiriöherkäksi kuin lisääntymisaikana, voi uusiutuvan energian tuotanto ja siitä aiheutuva ihmistoiminnan lisääntyminen vaikuttaa lajin vaelluskäyttäytymiseen ja edelleen heikentää metsäpeuran esiintymismahdollisuuksia Porasen ympäristön kerääntymisalueella. Metsähallitus toteaa, että erityisesti Honkahuhdan, Kokkonevan, Ahvenlammen ja Patanan tuuli- ja aurinkovoimahankkeet sijoittuvat metsäpeuran lisääntymisen kannalta merkittävän Hangasneva-Säästöpiirinnevan Natura-alueen ja Porasen kerääntymisalueen väliselle vyöhykkeelle, jonka kautta valtaosan Suomenselän GPS-pannoilla merkityistä peuroista on havaittu vaeltavan em. kerääntymäalueelle ja siitä edelleen talviaikaisille laidunalueille Lappajärven länsipuolelle. Mikäli kaikki em. hankkeet toteutuvat, voi alueelle muodostuva yhtenäinen tuuli- ja aurinkovoima-aluekokonaisuus rajoittaa merkittävästi metsäpeuran liikkumista ja mahdollisia vaellusreittejä erityisesti Porasen suuntaan.

Metsähallitus katsoo, että metsäpeuran esiintymisen ja edelleen em. Natura-alueiden suojeluperusteiden turvaamiseksi Patanan tekojärven eteläpuolelle tulee jättää rakentamattomia vyöhykkeitä, jotka mahdollistavat myös metsäpeuran liikkumisen. Metsähallitus huomauttaa, että Keski-Pohjanmaan 4. vaihemaakuntakaavassa Loukkusaarennevan ympäristöön tai sen itäpuolelle eikä Perhontien pohjoispuoliselle Ahvenlammen-Muorausnevan alueelle ole osoitettu tuulivoimatuotantoa vaan kaavassa osoitettujen tuulivoima-alueiden väliin jää myös rakentamattomia vyöhykkeitä. Metsähallitus katsoo, että Natura-arviointia tulee metsäpeuraan kohdistuvien yhteisvaikutusten osalta tarkentaa ja varmistaa edelleen metsäpeuran kannalta keskeisten kulkuyhteyksien säilyminen Natura-alueiden välillä.

Vaikutusten lieventäminen

Natura-arvioinnissa viitataan metsäpeuraan kohdistuvien vaikutusten lieventämiseksi Korkkonevan tuulivoimahankkeen Natura-arviointiin, jossa lieventävinä toimenpiteinä esitetään rakentamistoimien ajoittamista vasomiskauden ulkopuolelle, vähintään 500 m suojaetäisyyden jättämistä tuulivoimaloiden sekä vasomis- tai laidunalueen sekä seurantaohjelmaa tuulivoiman metsäpeuravaikutusten selvittämiseksi.

Metsähallitus huomauttaa, että esitetty 500 metrin suojavyöhyke ei nykyisen tutkimustiedon valossa ole riittävä etäisyys turvaamaan metsäpeuran lisääntymistä alueella. Sen sijaan metsäpeuran lisääntymisalueiden turvaaminen edellyttää lajin lisääntymisaikaisen häiriöherkkyyden vuoksi selkeästi suurempaa etäisyyttä sekä laaja-alaisempaa tarkastelua lajin kannalta tärkeistä lisääntymis- ja vasomiselinympäristöistä sekä niiden rajaamiseksi uusiutuvan energian alueiden ulkopuolelle. Metsähallitus huomauttaa lisäksi, ettei seuranta ole mahdollista sisällyttää vaikutusten lieventämiskeinoksi, vaan lieventämiskeinoihin on mahdollista sisällyttää ainoastaan haitallisia vaikutuksia vähentävät toimenpiteet, joiden voidaan katsoa perustellusti poistavan tai vähentävän todettuja haitallisia vaikutuksia.

Metsähallitus katsoo, että Honkahuhdan hankkeen metsäpeuravaikutusten kannalta keskeinen toimenpide Ruokkaannevan Natura-alueeseen kohdistuvien vaikutusten ehkäisemiseksi on edellisessä kappaleessa esitetty tuuli- ja aurinkovoima-alueiden suunnittelu sekä rakentamattomien vyöhykkeiden jättäminen metsäpeuran kannalta keskeisille vaellusreiteille.

Hangasneva-Säästöpiirinnevan Natura-alue (FI1001010, SAC)

Vaikutukset alueen suojeluperusteena oleviin luontotyyppeihin

Metsähallitus yhtyy arvioinnissa esitettyyn johtopäätökseen, jonka mukaan hankevaihtoehdot eivät merkittävästi heikennä Hangasneva-Säästöpiirinnevan Natura-alueen suojeluperusteina olevia luontotyyppejä

Vaikutukset alueen suojeluperusteena oleviin lajeihin: saukko

Metsähallitus yhtyy arvioinnin johtopäätökseen, jonka mukaan hanke ei aiheuta merkittävää heikennystä Natura-alueen suojelun perusteena olevalle saukolle.

Vaikutukset metsäpeuraan

Hangasneva-Säästöpiirinnevan Natura-alue sijoittuu lähimmillään noin 7 km Honkahuhdan suunnitelluista tuulivoimaloista koilliseen. Suunnitelluista sähkönsiirtoreiteistä vaihtoehto SVE2, jolla tuulivoimalat esitetään liitettäväksi Ahvenlammen sähköasemalle, sijoittuu kuitenkin lähemmäs, lähimmillään noin 3 km päähän, Natura-alueen rajalta. Natura-arvioinnin mukaan arvioidussa hankkeessa ei osoiteta rakentamista Natura-alueelle, joten metsäpeuran elinympäristöihin Natura-alueella ei kohdistu suoria vaikutuksia. Arvioinnissa kuitenkin tuodaan esiin, että tuulivoimaloiden epäsuorat vaikutukset (melu, voimaloiden näkyminen, tuotantoalueen maisemakuvan ja luonteen muuttuminen, ihmistoiminnan ja siitä aiheutuvien häiriötekijöiden lisääntyminen tuotantoalueen ympäristössä) voivat vaikuttaa tuotantoalueen läheisen Natura-alueen metsäpeurapopulaatioon. Näiden vaikutusten ei kuitenkaan arvioida olevan merkittäviä. Myös suunnitellun voimajohdon vaikutukset arvioidaan jäävän vähäisiksi suuren etäisyyden takia.

Metsähallitus katsoo, että etäisyyden vuoksi Honkahuhdan tuuli- ja aurinkovoimahankkeesta ei yksinään todennäköisesti aiheudu merkittävää vaikutusta Hangasneva-Säästöpiirinnevan Natura-alueeseen. Metsähallitus kuitenkin huomauttaa, että Hangasneva-Säästöpiirinnevan osalta Natura-arvioinnissa korostuvat alueelle jo aikaisemmin kaavoitetut tuulivoimahankkeet ja niiden yhteisvaikutukset Honkahuhdan hankkeen kanssa. Honkahuhdan tuotantoalue sijoittuu Hangasneva-Säästöpiirinnevan lounaispuolelle Natura-alueen ja metsäpeuran kannalta merkittävän Porasen kerääntymäalueen väliin. Metsähallitus huomauttaa, että Honkahuhdan tuotantoalueen ja Hangasneva-Säästöpiirinnevan Natura-alueen väliin on jo aikaisemmin kaavoitettu Ahvenlammen ja Kokkonevan tuulivoimahankkeet, joiden kanssa Honkahuhdan tuotantoalue muodostaa lähes yhtenäisen tuotantoaluekokonaisuuden. Honkahuhdan YVA-menettelyssä arvioidaan sähkönsiirron osalta kahta eri vaihtoehtoa, joilla tuotantoalue kytkettäisiin sähköverkkoon Ahvenlammen sähköaseman kautta, jolloin em. alueiden väliin olisi tarpeen rakentaa edelleen uusia voimajohtoja tai maakaapeleita. Metsähallitus huomauttaa, että Hangasneva-Säästöpiirinnevan Natura-arvioinnissa viitataan sähkönsiirtovaihtoehdon SVE2 osalta voimajohdon rakentamiseen, kun taas YVA-selostuksessa esitetään vaihtoehtoina joko ilmajohto tai maakaapeli.

Metsähallitus katsoo, että jo aiemmin kaavoitetuista Kanniston, Ahvenlammen ja Kokkonevan tuulivoimahankkeista aiheutuu todennäköisesti merkittäviä vaikutuksia metsäpeuran esiintymiseen Hangasneva-Säästöpiirinnevan Natura-alueella. Metsähallitus huomauttaa, että jo Ahvenlammen ja Kokkonevan tuulivoimahankkeiden on arvioitu heikentävän merkittävästi Hangasneva-Säästöpiirinnevan suojeluperusteisiin kuuluvan metsäpeuran esiintymistä. Metsähallitus huomauttaa, että viranomaiset ovat jo osaltaan edellyttäneet

Kokkonevan hankkeen pienentämistä hankkeen Natura-vaikutusten lieventämiseksi. Lisäksi mm. Metsähallitus on valittanut Ahvenlammen tuulivoimahankkeen osayleiskaavan hyväksymispäätöksestä kaavahankkeesta Hangasneva-Säästöpiirinnevan Natura-alueen suojeluperusteena olevaan metsäpeuraan kohdistuvien vaikutusten vuoksi. Vaikka Honkahuhdan tuuli- ja aurinkovoimahankkeen vaikutukset (ilman muita hankkeita) voidaan arvioida Hangasneva-Säästöpiirinnevan Natura-alueen suojeluperusteena olevan metsäpeuran lisääntymisen kannalta todennäköisesti pieniksi, tulevat ne osaltaan lisäämään tuulivoimahankkeista Hangasneva-Säästöpiirinnevan Natura-alueen metsäpeuralle aiheutuvia vaikutuksia.

Honkahuhdan tuotantoalue sijoittuu Salamajärven ympäristöön sijoittuvien metsäpeuran lisääntymisalueiden (erityisesti Hangasneva-Säästöpiirinnevan Natura-alue) ja Porasen alueen ympäristöön sijoittuvien kerääntymisalueiden välillä. Vaikka metsäpeuraa ei vaellusaikana arvioida yhtä häiriöherkäksi kuin lisääntymisaikana, voi uusiutuvan energian tuotanto ja siitä aiheutuva ihmistoiminnan lisääntyminen vaikuttaa lajin vaelluskäyttäytymiseen ja edelleen heikentää metsäpeuran esiintymismahdollisuuksia Porasen ympäristön kerääntymisalueella. Metsähallitus katsoo, että erityisesti Honkahuhdan, Kokkonevan, Ahvenlammen ja Patanan tuuli- ja aurinkovoimahankkeet sijoittuvat metsäpeuran lisääntymisen kannalta merkittävän Hangasneva-Säästöpiirinnevan Natura-alueen ja Porasen kerääntymisalueen väliselle vyöhykkeelle, jonka kautta valtaosan Suomenselän GPS-pannoilla merkityistä peuroista on havaittu vaeltavan em. kerääntymäalueelle ja siitä edelleen talvehtimaan Lappajärven länsipuolelle. Mikäli kaikki em. hankkeet toteutuvat, voi alueelle muodostuva yhtenäinen tuuli- ja aurinkovoima-aluekokonaisuus rajoittaa merkittävästi metsäpeuran liikkumista erityisesti Porasen suuntaan.

Metsäpeuran vaelluskäyttäytymiseen ja siihen kohdistuvien yhteisvaikutusten sekä vaikutusten lieventämisen osalta Metsähallitus viittaa Ruokkaannevan ja Patanajärvenkankaan Natura-arviointien yhteydessä lausumaansa.

Patanajärvenkankaan Natura-alue (FI1001003, SAC)

Vaikutukset alueen suojeluperusteena oleviin luontotyyppeihin

Metsähallitus yhtyy arvioinnissa esitettyyn johtopäätökseen, jonka mukaan hankevaihtoehdot eivät merkittävästi heikennä Patanajärvenkankaan Natura-alueen suojeluperusteina olevia luontotyyppejä

Vaikutukset alueen suojeluperusteena oleviin lajeihin: saukko

Metsähallitus yhtyy arvioinnin johtopäätökseen, jonka mukaan hanke ei aiheuta merkittävää heikennystä Natura-alueen suojelun perusteena olevalle saukolle.

Vaikutukset metsäpeuraan

Patanajärvenkankaan Natura-alue sijoittuu lähimmillään 4,2 km Honkahuhdan tuotantoalueesta kaakkoon. Etäisyys lähimmistä tuulivoimaloista on molemmissa hankevaihtoehtoissa (VE1, VE2) noin 5,2 km. Natura-arvioinnin mukaan Patanajärvenkankaan Natura-alue sijaitsee metsäpeuran talvi- ja kesälaidunalueella. Lisäksi Patanajärvenkangas sijaitsee merkittäväällä metsäpeuran vaellusalueella, jota metsäpeurat hyödyntävät siirtyessään kesä- ja talvilaidunten välillä. Natura-arvioinnin mukaan arvioidussa hankkeessa ei osoiteta rakentamista Natura-alueelle, joten metsäpeuran elinympäristöihin Natura-alueella ei kohdistu suoria vaikutuksia. Arvioinnissa kuitenkin tuodaan esiin, että tuulivoimaloiden epäsuorat vaikutukset (melu, voimaloiden näkyminen, tuotantoalueen maisemakuvan ja luonteen muuttuminen, ihmistoiminnan ja siitä aiheutuvien häiriötekijöiden lisääntyminen tuotantoalueen ympäristössä) voivat vaikuttaa tuotantoalueen läheisen Natura-alueen metsäpeurapopulaatioon. Näiden vaikutusten ei kuitenkaan arvioida olevan merkittäviä.

Metsähallitus katsoo, että Honkahuhdan tuuli- ja aurinkovoimahankkeen vaikutukset metsäpeuran esiintymiseen Patanajärvenkankaan Natura-alueella vastaavat Ruokkaannevan Natura-alueeseen kohdistuvia vaikutuksia. Vaikutusten merkittävyys jää Patanajärvenkankaan osalta kuitenkin todennäköisesti pienemmäksi Natura-alueen suuremman etäisyyden vuoksi. Patanajärvenkankaan Natura-alue sijoittuu Ruokkaannevan tapaan Porasen alueelle, jonka suoalueille on arvioitu kerääntyvän vuosittain jopa valtaosa Suomenselän metsäpeurapopulaatiosta. Metsähallitus katsoo, ettei suunnitellulla hankkeella ole etäisyyden vuoksi (yksinään) todennäköisesti merkittäviä vaikutuksia metsäpeuran vaellusajan esiintymiseen Natura-alueella. Myös lisääntymisaikaiset vaikutukset eivät todennäköisesti nouse merkittäviksi. Tähän arvioon liittyy kuitenkin epävarmuuksia, koska metsäpeuran lisääntymistä Patanajärvenkankaan alueella ei arvioinnissa yksityiskohtaisesti kuvata.

Metsähallitus kuitenkin toteaa, että Porasen alueen läheisyyteen suunnitellaan samanaikaisesti useita tuuli- ja aurinkovoimahankkeita, joista aiheutuu yhteisvaikutuksia metsäpeuran esiintymiseen Honkahuhdan hankealueen ympäristössä. Kuten Natura-arvioinnissakin todetaan, mikäli kaikki alueelle suunnitellut hankkeet toteutetaan, voi yhtenäinen tuulivoima-alue vaikuttaa metsäpeurojen vaellusreitteihin ja pakottaa metsäpeurat valitsemaan uusia vaellusreittejä, jotka eivät välttämättä ole yhtä suotuisia metsäpeuralle kuin olemassa olevat reitit.

Yhteisvaikutusten ja vaikutusten lieventämisen osalta Metsähallitus viittaa Ruokkaannevan Natura-arvioinnin yhteydessä lausumaansa.

Johtopäätökset

Metsähallitus katsoo, että Honkahuhdan tuuli- ja aurinkovoimahankkeen vaikutukset Ruokkaannevan (FI0800041, SAC), Patanajärvenkankaan (FI1001003, SAC) ja

Hangasneva-Säästöpiirinnevan (FI1001010, SAC) Natura-alueisiin kohdistuvat alueiden suojeluperusteena olevaan metsäpeuraan, jonka kannalta merkittävälle lisääntymis- ja vaellusaikaiselle kerääntymäalueelle suunniteltu hanke sijoittuu. Metsähallitus katsoo, ettei suunnitellulla hankkeella ole vaikutusta Natura-alueiden muihin suojeluperusteisiin (luontotyytit, saukko).

Metsähallitus yhtyy Natura-arviointien johtopäätökseen siltä osin, ettei suunnitellulla hankkeella ole todennäköisesti merkittäviä vaikutuksia metsäpeuran esiintymiseen Ruokkaannevan, Patanajärvenkankaan ja Hangasneva-Säästöpiirinnevan Natura-alueilla, mikäli vaikutuksia tarkastellaan yksinään ilman muita alueelle suunniteltuja tuuli- ja aurinkovoimahankkeita. Arviointiin liittyy kuitenkin epävarmuuksia, koska metsäpeuran kesäaikaista esiintymistä erityisesti Porasen ympäristössä (Ruokkaanneva, Patanajärvenkangas) ei tehdyissä Natura-arvioinneissa yksityiskohtaisesti kuvata.

Metsähallitus huomauttaa, että Honkahuhdan tuotantoalueen ympäristöön on jo aikaisemmin kaavoitettu runsaasti tuulivoimaa. Metsähallitus katsoo, että arvioitu hanke muodostaa yhdessä erityisesti Ahvenlammen, Kokkonevan ja Patanan tuulivoimahankkeiden kanssa yhtenäisen tuotantoaluekokonaisuuden, jolla on todennäköisesti merkittäviä vaikutuksia erityisesti metsäpeuran vaelluskäyttäytymiseen ja edelleen lajin kerääntymäalueisiin hankealueen läheisyydessä. Vaikka Natura-arvioinnissa tunnistetaan, että hankkeilla voi olla vaikutusta metsäpeuran vaellusreitteihin, ei merkittävää haittaa pystytä sulkemaan Natura-arvioinnissa pois, eikä esitetä sellaisia lieventäviä toimenpiteitä, joilla merkittävät vaikutukset voidaan välttää. Arviointia tulee tältä osin tarkentaa kaikkien käsiteltyjen Natura-arviointien osalta.

Metsähallitus katsoo, että Natura-arviointia tulee lisäksi tarkentaa metsäpeuran kesäaikaisen esiintymisen osalta erityisesti Ruokkaannevan Natura-alueen osalta. Lisäksi Hangasneva-Säästöpiirinnevan Natura-alueen osalta arvioinnissa tulee huomioida viranomaisten aikaisemmin Ahvenlammen ja Kokkonevan tuulivoimahankkeiden Natura-arvioinnista antamat lausunnot.

Tämän lausunnon ovat valmistelleet maankäytön erityisasiantuntijat Saara Airaksinen ja Asko Ijäs.

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti

Turussa 16.5.2025

Mikael Nordström

Asiointijohtaja

Metsähallitus, Luontopalvelut